

Monumentnummer*: 527745

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 24 mei 2005
Kadaster deel/nr 82854/106

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Valthermond Borger-Odoorn Drenthe

Locatiennaam Locatieomschrijving
Valthermond

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Odoorn M 333

*Omschrijving***

Inleiding

Vervenerswoning (1916) met aangebouwd achterhuis (1929). In de vervenerswoning o.m. een winkel met kantoor, beide daterend uit de bouwtijd. Het pand staat met de voorgevel (zuidgevel) aan het Zuiderdiep. De uitbreiding met het achterhuis, o.a. bedoeld als stalling voor de verveningswerktuigen, vond aan de noordzijde plaats.

Omschrijving

De in rode baksteen opgetrokken VERVENERSWONING met o.m. winkel en kantoor werd in 1916 door aannemer Kleinenberg gebouwd in opdracht van Freerk Kamst (1865-1926) en zijn vrouw Henderika Beekman (1871-1951). Het gebouw heeft samengestelde, rechthoekige plattegronden waarbij het voorste gedeelte twee bouwlagen telt en smaller is dan het tweede, zijnde het bakstenen achterhuis dat excentrisch is uitgelegd en waarvan het zadeldak is gedekt met zwarte betonpannen. Het voorste gedeelte betreft de eveneens met zwarte betonpannen belegde vervenerswoning die aan de voor- en achterzijde met een schild en twee op de nok gemetselde schoorstenen is uitgevoerd. De voorgevel van de vervenerswoning telt drie assen, onder in kruisverband, op de verdieping in halfsteensverband gemetseld. In het midden leidt een gemetselde trap met ter weerszijden ijzeren leuning naar de voordeur met ongedeelde bovenlicht. Links en rechts wordt de voordeur geflankeerd door twee samengestelde vensters: het linker kent

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

een driedeling met bovenramen, het rechter een tweedeling met bovenramen. Eenvoudige lineaire krul- en cirkelversiering in de getoogde velden boven vensters en voordeur. De halfverdieping of mezzanino wordt door drie eenvoudige vierkante vensters ingedeeld, hierboven een brede ongeprofileerde lijst en goot. De rechterzijgevel is van twee vensters met ongedeeld bovenlicht voorzien en een dubbel (keuken)venster met ongedeelde bovenlichten (uit 1962) en een venster met ongedeeld bovenlicht in de sprong; in de achtergevel op de begane grond een T-venster en in de top een zesdelig, licht getoogd venster met ijzeren roeden (pal onder het wolfseind, boven de dakaanzet van het achterhuis). De linkergevel heeft een venster met bovenlicht, een gedeeld keldervenster plus een venster met ongedeeld bovenlicht in de sprong, vervolgens een venster met bovenlicht en een dubbel venster als in de rechterzijgevel bij de keuken. De achtergevel van de vervenerswoning heeft een T-venster op de begane grond en een getoogd venster met zes kleine ruitjes op de verdieping. In de oosthoek van vervenerswoning en achterbouw staat een gemetselde waterput. De achterbouw is middels een dubbele, houten deur vanaf de straatzijde (aan de westzijde) ontsloten. Inwendig heeft de vervenerswoning met o.m. winkel en kantoor de originele indeling c.q. structuur behouden: gang; winkel met tegen de wanden geplaatste stellingkasten (ingedeeld met slanke pilasters voorzien van kapiteeltje, de kasten getoogd en gehout met daarin zes voorraadladen), houten toonbank, beschilderd plafond (vijf vakken tussen de balken, sjabloonschilderingen in late Jugendstil); kantoor met gehoute deur, zwart geschilderde houten schoorsteenmantel met de tekst "EIGEN HAARD IS GOUD WAARD", betegelde achterwand en beschilderd plafond (vijf vakken tussen de balken, sjabloonschilderingen in late Jugendstil); opkamer en (aardappel)kelder; woonkamer met gehoute schoorsteenmantel en beschilderd plafond (vijf vakken tussen de balken, sjabloonschilderingen in late Jugendstil). De kapconstructie van de vervenerswoning dateert uit de bouwtijd (1916), is gespijkerd en heeft zwaluwstaartverbindingen.

Het ten opzichte van de vervenerswoning excentrisch geplaatste ACHTERHUIS is aan de oostzijde middels een houten deur met vierkant venster en gedeeld bovenlicht toegankelijk, links is naast de deur een naamplaat aangebracht ("P. HOLLANDER VERVENER") alsook twee pal naast elkaar geplaatste T-vensters, rechts van de houten deur twee vierruits vensters. De westgevel of linkerzijgevel heeft een indeling met vier ijzeren stalraampjes. De achtergevel (noord) heeft een getoogd zesruits venster op de begane grond (links), in de geveltop twee zesruits vensters en geheel rechts nog een klein venster; de vensters in de achtergevel zijn in ijzer uitgevoerd. Inwendig o.m. een eenvoudige houten kapconstructie uit de bouwtijd (1929). Het achterhuis is gemetseld in rode baksteen (halfsteensverband), heeft kraagsteentjes onder de goot en een gemetselde hoge schoorsteen op de noord-oosthoek van de achterbouw. De houten aanbouw met lessenaarsdak tegen de achtergevel vertegenwoordigt geen monumentenbelang.

Waardering

De VERVENERSWONING (1916) MET AANGEBOUWD ACHTERHUIS (1929) vertegenwoordigt het algemeen belang wegens:

- de ouderdom;
- de betrekkelijk gave uitwendige staat en de geheel gave inwendige staat;
- belangwekkende interieur-elementen uit de bouwtijd, w.o. dat van winkel, kantoor en woonkamer;
- het sociaal-historisch en typologisch belang, met name als voorbeeld van de verveningsgeschiedenis in ons land;
- belevings- en ervaringswaarden ter plaatse, niet in het minst veroorzaakt door de aan de overzijde van het Zuiderdiep zich wijsd uitstreckende veengronden.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen

Subcategorie

Winkel (G)

Functie

Winkel (G2)